

KPM BA MAGAZÍN

číslo 1

NEPREDAJNÉ

www.kpmbratislava.sk

**Chevrolet
Guntruck**

Peugeot 206 WRC

**Consolidated PBY-5
Catalina**

Nebojte sa chrobákov!

Pol'ná kuchyňa 1/35

Telford 2006, alebo 3 dni v Anglicku

Cessna Skymaster

v mierke 1/72

**POHĽADY DO KRABIČIEK
O NÁS . SÚŤAŽE
TIPY A TRIKY
A EŠTE VIAC ...**

SERIÁL: Ako na to - TERÉN

pripravili

Ronald Kvarta
kvarta@kpmbratislava.sk

Vladimír Begera
begera@kpmbratislava.sk

príspevky

Vladimír Adame
vadame@kpmbratislava.sk

Vladimír Begera
begera@kpmbratislava.sk

Roman Čajka
cajka@kpmbratislava.sk

Tomáš Juriga
juriga@kpmbratislava.sk

Martin Jursa
jursa@kpmbratislava.sk

Stanislav Keveš
keves@kpmbratislava.sk

Ronald Kvarta
kvarta@kpmbratislava.sk

Branislav Lukačovič
lukacovic@kpmbratislava.sk

Miroslav Mariaš
marias@kpmbratislava.sk

Anton Mizera
mizera@kpmbratislava.sk

KPM BA MAGAZÍN

magazín nájdete na www.kpmbratislava.sk/magazin

Vitajte...

...modelárski kolegovia, milí priatelia, kamaráti!

To, čo práve máte na svojich obrazovkách a displejoch, alebo držíte v rukách, je prvé číslo modelárskeho Magazínu Klubu Plastických Modelárov Bratislava. Myšlienka vznikla medzi členmi klubu už dávnejšie. Chceli sme Vám pripraviť mix zaujímavých článkov, informácií, nápadov i postrehov, ktoré by sa k Vám možno inak nedostali. To všetko spracovať pútavým spôsobom a sprístupniť všetkým, ktorí majú záujem, alebo sú len zvedaví. Preto sme zvolili spôsob elektronicky distribuovaného, voľne prístupného magazínu, ktorý môžete nájsť a stiahnuť si na našej web stránke www.kpmbratislava.sk Celý projekt sme konečne zrealizovali. Magazín nemá pevne stanovenú periódu vychádzania. Bude vychádzať nepravidelne – vždy vtedy, keď sa nazbiera dostatok zaujímavého materiálu. O novom čísle sa vždy dozviete na našej stránke, alebo na diskusných fórach.

Dúfame, že sa nám podarilo myšlienku magazínu naplniť. Výsledok môžete posúdiť práve teraz...

Obsah je chránený autorským zákonom. Magazín je určený na voľné stiahnutie zo stránok KPM Bratislava. Je možné čítať ho v elektronickej, alebo tlačenej podobe. Nie je dovolené kopírovať ani upravovať žiadne jeho časti za účelom ďalšieho použitia. Magazín je NEPREDAJNÝ. Nie je dovolené predávať ho (ani žiadnu jeho časť) v akejkoľvek forme, alebo ho dočasne poskytovať (ani žiadnu jeho časť) za úplatu. Distribúcia prostredníctvom internetu je možná len prostredníctvom umiestnenia odkazu na stiahnutie z domovskej stránky www.kpmbratislava.sk/magazin

**WWW
KPMBRATISLAVA
sk**

8 .. **Plastiková zima 2006 očami organizátora**

18 .. **Telford 2006, alebo 3 dni v Anglicku**

25 .. **Ako na to - Terén**

27 .. **McDonnell Douglas TA-4J Skyhawk**

28 .. **Tipy/triky**

30 .. **Inbox**

36 .. **Bez slov**

38 .. **Fotoreportáž**

4

9

18

12

MODELY

4 .. **Consolidated PBY-5 Catalina**

9 .. **Pol'ná kuchyňa**

12 .. **Cessna Skymaster**

16 .. **Peugeot 206 Bozian Racing**

21 .. **Chevrolet Guntruck**

23 .. **Dewoitne D-520**

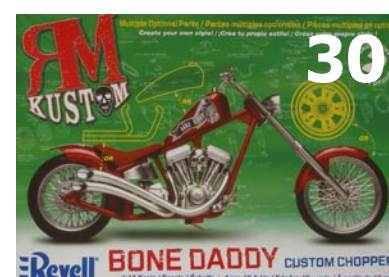
24 .. **Nebojte sa chrobákov**

16

36

30

Consolidated PBY-5 Catalina VP-34, 11.6.1944

Martin Jursa

Catalina s číslom 69 vylovila zo záchranného člna a priviezla na základňu troch letcov B-24 Liberator, ktorý havaroval počas návratu z náletu na Truk dňa 11.6.1944.

„Dumbo“ boli označované akcie na záchranu zostrelených pilotov z oceánu.

Keď pred časom vydal Revell toto nádherné lietadlo v kráľovskej mierke 1/48, bolo mi hneď jasné, že ho musím mať doma. Tak mi na stole pristáli Cataliny hneď dve. Klasický hydroplán PBY-5 a amfibia PBY-5A.

Hneď ako som si Catalinu vo verzii PBY-5 kúpil, vedel som, že postavím jednu zo slávnych „Čiernych mačiek“ bojujúcich v Pacifiku. Trochu ma od môjho zámeru odrádzala farba jej kožucha, čierna bola pre mňa pole neorané a mal som voči nej rešpekt. Možno by ležala v skladiisku nepostavených modelov doteraz, keby CMK nevydalo set pilotov v záchrannom člne.

Stavebnicu a stavbu som popísal v Modelári, preto sa jej teraz nebudem podrobne venovať. Je to veľmi dobre zostaviteľný model, ktorý aj napriek rozmerom veľa času nezaberie. Skôr sa zameriam na popis čiernej kamufláže a spôsobu, ako som sa s ňou popasoval ja.

Na začiatok niečo o sfarbení predlohy. Cataliny jednotiek „Black cat“ boli vo výrobe

striekané v štandardnej kamufláži US Navy, teda spodok svetlá šedá a modrošedá na horných plochách. Čiernou boli celé striekané až neskôr. Takže s tým by nemal byť problém. Opak je ale pravdou. Podľa návodu z dekálového aršíku firmy AeroMaster, Catalina číslo 69 mala mať spodky motorových gondol v pôvodnej farbe, teda svetlo šedé. Toto je vidieť aj na dobovej fotografii konkrétneho stroja. Na tejto fotografii je ale vidieť, že svetlošedá farba je aj na plochách vyrovnávajúcich plavákov, čo je na detailnejších fotkách iných strojov v čiernej farbe. Tieto plochy tvorili súčasť spodku krídla, teda pravdepodobne bolo krídlo zospodu celé šedé!

Moja Catalina má teda spodok krídla v šedej farbe.

Už pred stavbou som vedel, že s čiernou to nebude jednoduché, bude ju na tak obrovskej ploche treba „rozbiť“, aby nebola ako jedna čierna doska.

Mne sa to podarilo jednoduchým striekaním rôznych odtieňov čiernej a tmavej šedej na jednotlivé panely. Samozrejmosťou bolo odlíšenie

kovového potahu od pláteného. Zhodou okolností som mal doma novú pištoľ Triplex a s tou som všetko striekal bez použitia šablón a vykryvovania. Pomocou pištole som urobil aj tieňovanie prevesenia pláteného potahu.

Pomaly sa dostávame k patine, no ja som začal patinou ešte pred striekaním čierneho kabáta. Podľa dobových fotografií bol povrch „Čiernych mačiek“ riadne opotrebovaný a na viacerých miestach sa odlupovala farba.

Preto som celý trup a krídlo najskôr nastriekal leštiteľnou hliníkovou farbou Humbrol, ale neleštil som ju. Na ňu som naniesol klasickú námornú kamufláž tvorenú dvomi odtieňmi šedej (v skutočnosti bola čierna striekaná až neskôr). Až na takto nastriekaný povrch som striekal čiernu kamufláž. Je dôležité, aby farby na šedú a čiernú kamufláž neboli rovnakého zloženia, pretože sa môžu medzi sebou zviazať a nedostavil by sa očakávaný efekt strhávania farieb cez rôzne vrstvy.. Keď bola čierna hotová, zbral som kúsok pásky Tamiya a opatrne som začal strhávať čiernu na šedý podklad a miestami až na hliníkový základ. Chce to veľký

cit a pozornosť.

Potom som jemným tenkým štetcom dopĺňal „chipovaním“ šedú a čiernu na miesta, kde som chcel opotrebovanie trochu upraviť. Vzhľadom na rozmery modelu to nie je jednoduché, zaberie to dosť času, ale výsledok podľa mňa stojí za to.

Nasledovala tzv. olejová drezúra. Na časť trupu, ktorý dochádza do styku s vodou a na hornú časť krídla okolo motorov som naniesol niekoľko vrstiev pieskových a šedých filtrov. Majú znázorniť zašlosť povrchu pri styku s vodou a zašliapanie náteru. Postupne, ale veľmi jemne som napúšťal zriedenú tmavo hnedú olejovku do špár

na trupe a okolo motorov. Podobne som ubil aj „wash“ na niektorých exponovaných miestach.. Filtre, wash a napúšťanie som medzi sebou posupne striedal a dopĺňal podľa potreby daného miesta.

Medzi jednotlivými krokmi som vždy ten posledný zafixoval lesklým lakom

GSI Super clear. Keď už sa mi zdal povrch dosť zašlý, doplnil som ešte sem tam odreniny šedou, čiernou a striebornou na znázornenie čerstvých škrabancov.

Povrch by už bol, teraz prišlo na rad zašpinenie od výfukov.

Základ opálenia farby je nastriekaný pieskovou farbou,

ktorá pekne naviazala na filtrované krídlo. Pásky od výfukov som strekol tmavou šedou a čiernou. Na ich zjemnenie a splynutie s celkovou patinou som ich ešte zľahka strekol vysoko zriedenou farbou Tamiya Buff.

Tým sa moja obávaná cesta za čiernym povrchom skončila. To, ako sa mi podarila, posúďte každý sám.

Teraz už len vymyslieť, ako vyrobiť podložku s vodou pod také veľké lietadlo!

Ale to už je iná téma.

Pohľad na prednú časť s intenzívnym znázornením olietania.

Na trupe viditeľné znázornenie omytia farby vodou.

Znázornenie zašlej farby pôsobením vody. Použitá technika filtrov.

Na kov olietaná vrtuľa pomocou strhávania farby páskou.

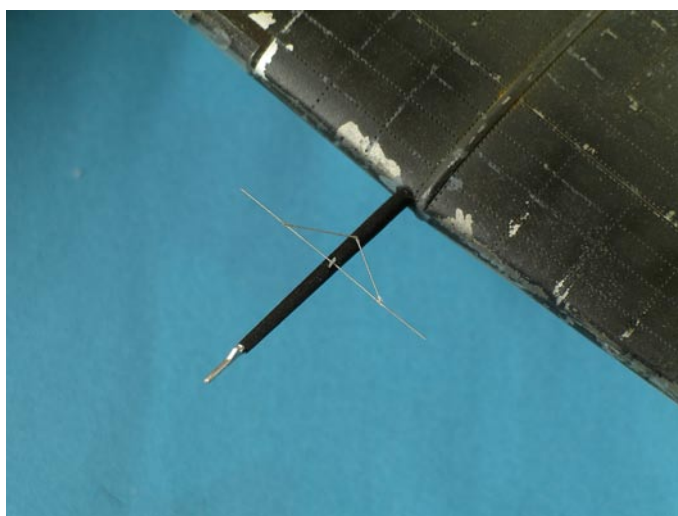
Strhávaním farby a následovným "chipovaním" znázornené intenzívne obitíe farby.

Opálené výfuky čiernou olejovou farbou.

Predná strelecká veža typu Eyeball, častá úprava neskorších výrobných sérií.

Anténa na pitotovej trubici vyrobená z tenkého drôtu.

Predná časť trupu Catalin "Black cat" niesla značné známky poškodenia náteru.

Zašlost' povrchu za kabínou a v strednej časti krídla pomocou filtrov.

Čierny povrch som "rozbil" pomocou rôznych odtieňov tmavošedej farby. Rovnako som odlíšil plátený povrch od kovového.

Naznačenie odymenia za výfukmi som robil kombináciou filtrov a striekania vysoko rozriedenou šedou a pieskovou farbou.

Plastiková zima 2006 očami organizátora

Poslednú novembrovú sobotu, 25.11.2006, Klub plastikových modelárov Bratislava po druhý krát vo svojej krátkej histórii usporiadal súťaž a výstavu plastových modelov. I keď počasie nedalo príliš poznať blížiacu sa najchladnejšiu časť roka, prvá polovica názvu „Plastiková zima“ bola vďaka viac ako 400 modelom jednoznačne splnená.

Pre náš klub bol druhý ročník niečím úplne novým a to nielen preto, že v ohľade organizovania takéhoto podujatia máme pred sebou ešte dlhočiznú cestu študenta, ale hlavne preto, že i to málo, čo sme sa už naučili, sme mohli kvôli zmene priestorov akcie aplikovať len v obmedzenej miere. Priebežná celoročná príprava je v tomto smere nesmierne dôležitá, pretože znižuje skupinu udalostí, na ktoré potom pripravení nie sme. Ich riešenie priamo na mieste je takmer vždy nesmierne náročné a síce sa z toho poučíme, no v návštevníkovi či súťažiacom to zanechá viac či menej nepríjemnú spomienku. Práve ich spokojnosť je našim prvoradým cieľom, preto

všetky zistené nedostatky boli zosumarizované a postaráme sa o zamedzenie ich zopakovania. Taktiež sa ukázalo, že pre ďalší rast akcie ani nové priestory nebudú dostatočné a tak tretí ročník sa bude opäť presúvať. Tentokrát do Domu Kultúry v Ružinove. Veríme, že už trvalejšie.

Na základe návštevy, ako modelárov, tak aj ostatnej verejnosti a na základe ohlasov po skončení podujatia, dokážeme Plastikovú zimu 2006 zhodnotiť. Z mojej pozície musím všetkých našich členov pochváliť za prejavenu chuť a nasadenie pri zabezpečení celého podujatia. Takisto je potrebné poďakovať hlavnému partnerovi – spoločnosti Magnet Press; a sponzorom – HT Model, Eduard, Modelshop, MPM; bez ktorých by naše nadšenie muselo byť do určitej miery utlmené. A vďaka patrí hlavne všetkým, ktorí neváhali merať cestu k nám a modelárskemu stretnutiu v tomto termíne v Bratislave a prejavili svoju podporu. Dúfame, že 24.11.2007 sa uvidíme opäť.

Vlado Begera

Spracovanie mnohých modelov pozemnej techniky bolo až neskutočne neskutočné - Tamás Szandi, Mosonmagyaróvár

Modely závodných automobilov ukázali, ako vyzerá bezchybný lesklý povrch – Michal Falta

Havarovaný Herky patrila k vrcholom celej súťaže. Jeho autor, Szabó Ákos, si odniesol nemálo cien

Že i bez „pitvania“ modelu sa dá v súťaži uspieť potvrdil Ivan Šály čisto postaveným a decentne „olietaným“ Intruderom.

v mierke
1/35

Roman Čajka

PK 43

Model: Pk 43 Field Kitchen

Výrobca: Maquette

Mierka: 1:35

Doplňky: vedro (Part)

Keď som videl tento model v jednom z Rotterdamských modelárskych obchodov, hneď som vedel, že si ho kúpim. Nielen preto, že ide o zaujímavý a na súťažiach nie často videný model, ale aj preto, že som ho chcel umiestniť do väčšej diorámy. Model mám postavený viac ako rok, zúčastnil sa niekoľkých súťaží (vcelku úspešne), ale na umiestnenie do diorámy stále čaká.

Je chvályhodné, že sa firma Maquette rozhodla stvárať ako model pol'nú kuchyňu, ktorá má podľa môjho názoru vplyv na víťazstvo rovnako výrazný

ako ktorýkoľvek typ zbrane. Najedený vojak bojuje určite lepšie ako ten hladný.

Pri hľadaní nejakých podkladov pre stavbu modelu na internete som dospel k zisteniu, že model nepredstavuje pol'nú kuchyňu PK 43, ale najskôr nejaký iný typ alebo nejakú fikciu. V tomto presvedčení ma podporila aj reakcia modelárov, keď som hotový model vystavil v galérii na www.tracklink.com.

Stavba modelu

Nakoľko samotný model má len niečo viac ako 20 dielov, predpokladal som rýchlu stavbu, i keď bližší pohľad na výlisky predpovedal niečo iné. Použitý plast je mäkký, pri práci sa štiepa a je takmer nemožné jednotlivé diely poriadne začistiť. A začisťovania tam bolo naozaj dosť - presadená deliaca rovina, množstvo otrepov a všade prítomné stopy po

vyhadzovačoch.

Stavbu som začal časťou, v ktorej je umiestnený kotol a ohnisko. Časti, ktoré by mali byť pravouhlé, takéto neboli, čo znamenalo tmelenie a brúsenie, niekoľkokrát opakované, avšak vzhľadom na mäkkosť plastu výsledok nie je presne taký, ako by som si predstavoval. Na túto časť som doplnil akurát madlá na poklop kotla a držiaky varníc na bokoch z tenkého drôtu. Podľa stavebného plánu mali byť varnice položené na blatníkoch, ktovie ako dlho by tam vydržali pri presune na vysokokvalitných ruských cestách. Časť ďalšej hranatej nadstavby – priehradky na kuchynské náčinie pre obsluhu v prednej časti kuchyne, do seba zapadli kupodivu bez problémov a hlavne bez tmelenia.

Následným krokom bolo dolepenie oboch nadstavieb na predtým skompletovaný podvo-

zok, prilepenie blatníkov, mierne posunutých oproti stavebnému plánu, tak aby boli umiestnené presne nad kolesami. Medzi obe nadstavby som dolepil dve mriežky na obe strany priestoru, v ktorom podľa stavebného plánu obsluha vozila drevo, aby mohli variť aj počas presunov. Pôvodný komín zo stavebnice som ani napriek veľkému úsiliu nebol schopný zlepiť tak, aby komín čo len trochu pripomínal, takže som radšej vyrobil nový zo slamky a z pôvodného komínu použil len vrchnú časť. Kolesá pravdepodobne pochádzajú z inej stavebnice vzhľadom na použitý plast i na to, že boli v krabičke vložené samostatne len s malou časťou rámčeka. Dezén pneumatík bol výrazný len na okrajoch, takže som ich upol pomocou vlepených plastových tyčín do vrtačky a na brúsnom hrole obrúsil výrazné

časti dezénu tak, aby pneumatiky pôsobili opotrebeným dojmom. Nasledovalo doplnenie detailov - opierky v zadnej časti a sklopnej stúpačky.

Povrchová úprava

Na nastriekanie mixu zelených farieb humbrol, ktorý podľa mňa najlepšie napodobnil zelenú, používanú na ruských vozidlách, som použil fixírku Revell. Komín bol natretý štetcom farbou na pásy od firmy Agama a do čerstvej farby som vtupoval hrdzavé a čierne pigmenty Star Dust.

Opotrebenie zeleného povrchu kuchyne som naznačil pomocou rozmývania žltej, bielej a modrej olejovej farby pomocou riedidla 6006. Tmavou sivou olejovkou nariadenou terpentínom som urobil wash, umbrou pálenou roztupovanou riedidlom 6006 stečiny hrdze a žltou dry-

brush hrán.

Pigmentami Star Dust tupovanými na povrch nadstavieb, ako aj na kolesá, som napodobnil zaprášenie z ruských ciest.

Na záver som doplnil varnice natreté na zeleno a vedro, ktoré dostalo civilný kvetinkový marking, aby na jednofarebnej kuchyni vyniklo.

Na záver som kuchyňu umiestnil na podstavec s terénom z tmelu na sadrokartón a posypom Fine turf od firmy Woodland Scenic.

Záver

I napriek náročnejšej stavbe v porovnaní s najnovšími stavebnicami renomovaných výrobcov, odporúčam najmä pre zaujímavosť predlohy a neopozeranosť na súťažiach. A ja dúfam, že sa mi podarí v najbližšej dobe dokončiť pôvodné plány s umiestnením do diorámy.

modelshop

www.modelshop.sk

WWW.KPMBRATISLAVA.sk

- u nás nájdete:**
- info o klube
 - naše modely
 - užitočné tipy triky
 - predstavenie členov
 - fotoreportáže zo súťaží
 - produkty KPM Bratislava
 - a ešte oveľa viac

Cessna Skymaster

Vladimír Begera

Model u nás nie príliš rozšíreného japonského výrobcu ARII určite na prvý pohľad zaujme vydareným obalom. Pri skúmaní stavebných dielov nás dobrý pocit opúšťať nemusí, i keď určite by sa v ich spracovaní dalo veľa zlepšiť, no ako základ pre stavbu Cessny T337 v mierke 1/72 pohodlne postačia.

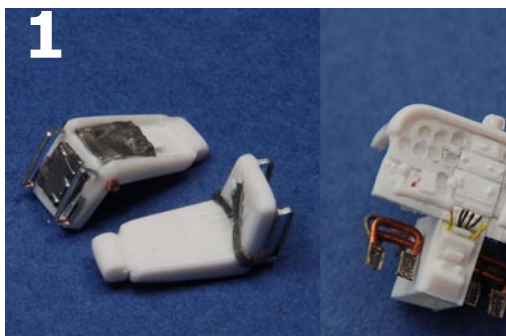
Celkovo ich máme k dispozícii 43, z toho je 7 čírich (i keď toto pomenovanie nie je príliš na mieste) a 3 diely sú navyše, pretože sú určené pre vojenskú verziu O-2. Súčasťou balenia je i stojan. Stavebný návod rozmerov 10x19cm a ešte menší aršík s dekálmi ukončujú ponúkané menu.

Stavbu „z krabičky“ by bolo možné charakterizovať ako priemerne náročnú, diely vo všeobecnosti lícuju dobre a okrem spojenia polovic trupu v spodnej časti a na vstupe vzduchu v časti hornej

tmelenie nebude potrebné. Krídla sú len z jedného dielu, čo má ale za následok niekoľko prepadlín, ktoré bude nutné odstrániť. Číre diely, a to hlavne čelný štítok, vyžadujú aspoň preleštiť, i tak sú ale pomerne hrubé. Drobné súčiastky sú po jemnom začistení dobre použiteľné. Výrobca sa dopustil malej chyby, podvozok vyhotovil len v pevnom prevedení, s aerodynamickými krytmi. No verzia T337 sa vyznačovala ťažahovacou podvozkovou sústavou. Dekály na vyhotovenie jedného stroja sú síce hrubšie, no pracuje sa s nimi

Dostať sa k veľkému Skymasteru modelom bližšie ale znamená nasledovné:

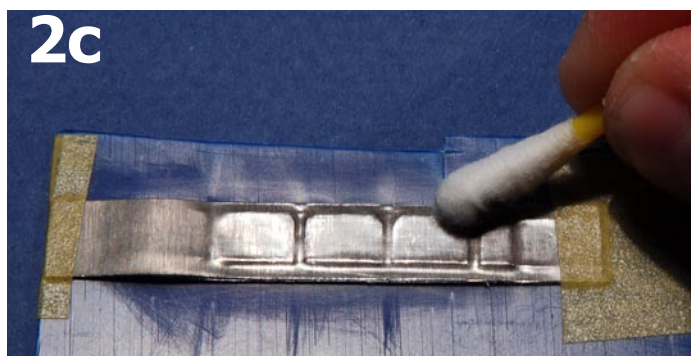
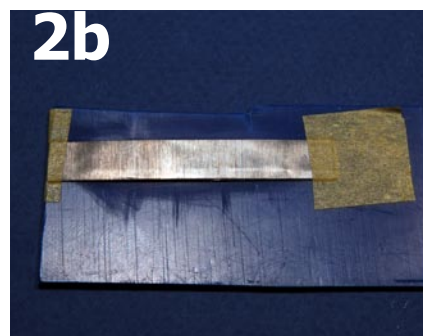

1. Upravené sedadlá, nanovo vyrobená prístrojová doska

2 a/b/c. Na steny kabíny vyrobené polstrovanie jednoduchým postupom z olovenej fólie

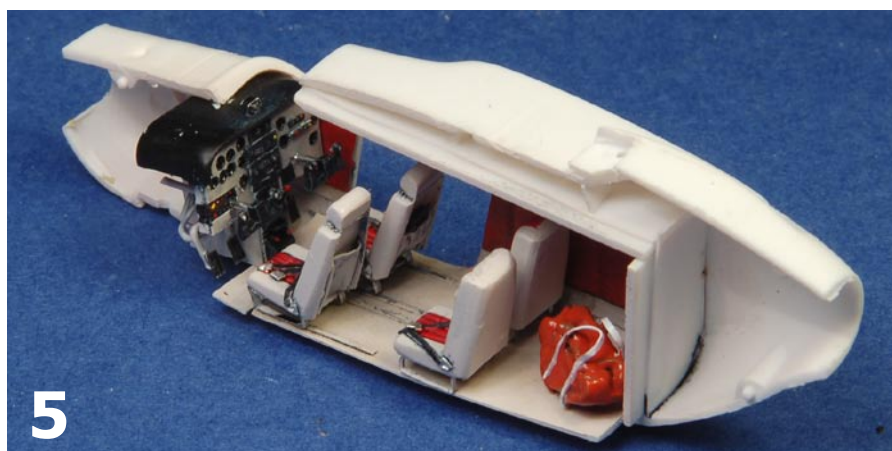
2b ...

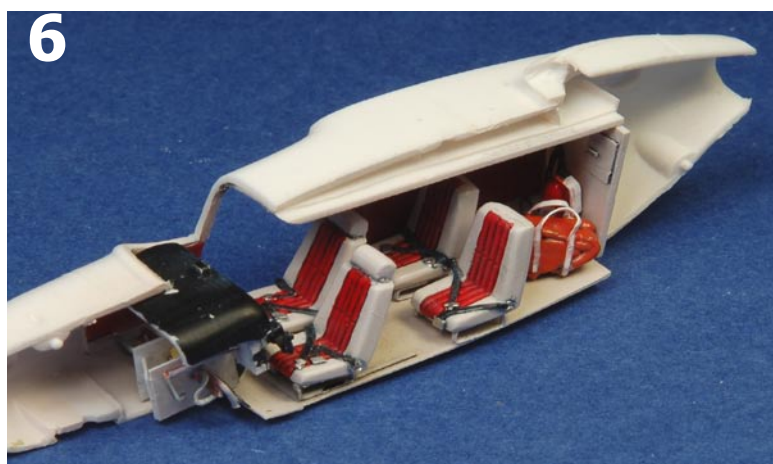
3. Vyrobený strop a zadná prepážka, nástupné dvere vyrezané, aby bolo do interiéru aspoň trochu vidieť

4. Všetky číre diely nahradené – bočné okná vyrezané z tenkej fólie, čelný štítok „vytiahnutý“ na kopyte upravenom z pôvodného štítku

5

5/6. Interiér nafarbený a pripravený

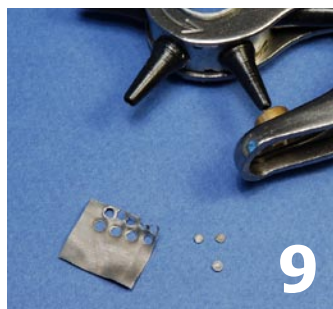

7

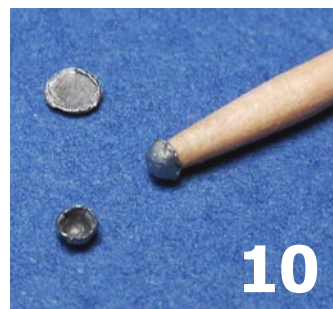
8

7/8. Diely trupu ešte pred zlepením podľa fotografií „onitované“. Už spomínané miesta vyžadujúce tmelenie viditeľné vďaka zelenému Squadron Putty

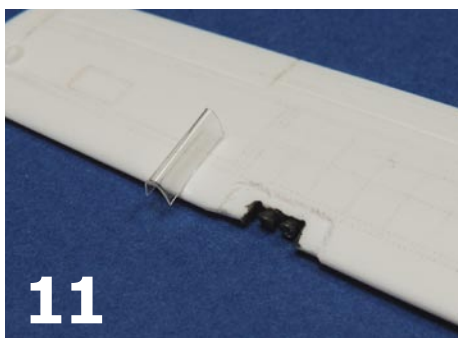
9

9. Do nábežnej hrany krídla vyrobené nové reflektory. Postup: z olovenej fólie si vyrazíme kruhy potrebného rozmeru;

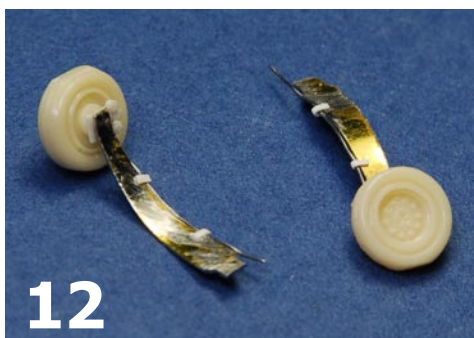
10

10. Na upravenej špajli ich potom prstom vytvarujeme do potrebného tvaru. Vlepíme na miesto a nafarbíme;

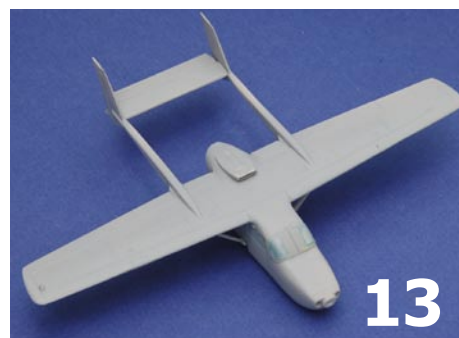
11

11. Z nábežnej hrany v mieste okolo krytu reflektorov uberieme frézku materiálu (v hrúbke fólie, z ktorej bude samotný kryt vyrobený). Kryt vyrobíme tiež s presahom, vďaka tomu ho bude možné pohodlne a pevne sekundovým lepidlom prilepiť na miesto. Po pretmelení, prebrúsení a vyleštení splynie s okolitým povrchom. Potrebnú časť už len pred striekaním zamaskujeme.

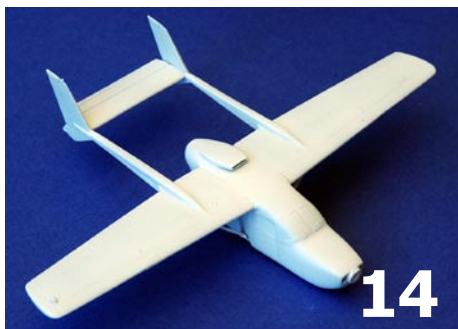
12

12. Hlavný podvozok nanovo vyrobený. Rezinové kolesá sú z domácich zásob, samotné nohy vystrihnuté z plechu 0.2mm a ohnuté do potrebného tvaru podľa pôvodného dielu

13

13. Skompletovanie modelu nečiní problémy, po jemnom doladení spojov, rytia a nitovania nasledoval kontrolný nástrek Surfacerom 1000

14

14. Ako bielu používam zásadne GSI Mr.White Base

15

15. Na bok trupu som naniesol časť dekálu – kvôli určaniu presnej polohy maskovania pre nastriekanie červených doplnkov, ktoré aršík neobsahuje.

16/17. Odtieň červenej, ktorý presne zodpovedá dekálom je GSI C108

Model nakoniec dostal niekoľko vrstiev lesklého laku GSI Super Clear II. Po preleštení povrchu leštidlami KPMBa som do spár a nitov zapustil olejovku Paynová šedá nariadenú MIGovým ter-pentýnom. Iné opotrebenie som nenaznačoval.

Tento projekt si síce vyžiadal viac úsilia a času, no jedinečnosť a nesporná zaujímavosť predlohy dávajú jasnú odpoveď na otázku, či to stálo za to.

Ronald Kvarta

BOZIAN
racing

*Po jednom zo síce
srdcových, avšak ty-
picky nevydarených "pro-
jektov" som potreboval príjem-
ný model na oddychnutie. Tamiya je
synonymum pre oddych, takže som si vy-
bral Peugeot 206. Páčil sa mi atraktívny,
červeno žltý Bozian racing z roku 2005...*

Malé sklamanie pre mňa bolo, že je to prakticky ten istý Peugeot, ako robí Tamiya už od začiatku (tuším 2001 ?). Vždy sa mi mimoriadne páčila rally 206-ka, takže aj keď mám dva kúsky (druhý je nejaký modro biely :)) a sú to vlastne až na pár detailov a dekály modely rovnaké, postavím ich. Je postavený tak, ako káže návod, to znamená, že je to bez akýchkoľvek úprav. Aj keď je tento model nie najhorúcejšia novinka, niet mu vlastne čo vytknúť. Takže som diely vyštikol z rámčekov, napichal na špáradlá/špajle/drievka od nanukov a nastriekal. Závidíme lietadielkárom, že model celý zlepie a nakoniec celý nastriekajú, a že to majú šikovnejšie a rýchlejšie? NIE! Prečo, to napíšem až ďalej, aby som udržal mierne napätie... Farby som použil podľa návodu, okrem sprejov. Spreje nekupu-

jem/nepoužívam, pretože i keď sú super, ich cenu neakceptujem. TS-29 je pre mňa X-18, TS-17 je pre mňa Humbrol 11 (aj keď je asi svetlejšia, ale aspoň môžem hovoriť o zosvetľovaní pri mierke :)). Naj bolo pre mňa zistenie, že požadovaný sprej TS-49 Bright Red môžem s veľkou spokojnosťou nahradiť pomocou Gunze C 79 Shine Red! V X-31 mám hrudky, tak som si ju dočasne namiešal z X-11, X-12 a XF-1 "by očko"... Keď sú brzdové disky používané, majú predsa len tmavšiu farbu ako v návode, preto som ich strekol gunmetal X-10. No a namiesto X-11 silver, ktorá je zrnitejšia ako štrk z miestneho kameňolomu (čo ale robí efekt, ktorý niekedy možno nie je na škodu) často používam Humbrol X-11 (dosť univerzálna farba, všimli ste si?). Tu to bolo rovnako. Kde bolo na jednom

diely viac farieb, zamaskovať (nakoniec vďaka kabuki páske od KPM Bratislava je maskovanie hrou) a dávame ďalšie farby. Na kolesá (biele) som použil Gunze Mr. Base White a na ňu lesklý lak.

Takže máme nastriekané všetky diely a teraz príde rozuzlenie záhady s výhodou striekania dielov po jednom. Keď je všetko hotové, pustíme sa do lepenia. Zrazu sme ako mechanici, len v mierke 1/24 :). Model nám doslova rastie pod rukami a je to radosť! Behom maximálne niekoľkých hodín máme hotovo (sekundové lepidlo) a môžeme sa kochať (alebo plakať)... Zostáva nám karoséria. Takže ako je podrobne popísané v článkoch o lesklom povrchu a leštení pripraviť karosériu. Prebrúsiť, čo treba, základ (tu, keďže výsledok má byť svetlo / žiarivo červený som použil biely

základ Mr. Base White). Na to príde jemná vrstva a na ňu wet vrstva. Na karosériu som použil spomenutú Gunze C 79 Shine red opäť s plnou spokojnosťou. Keďže Gunze farby sú pomerne "tvrdé", dekály išli rovno na ne bez podkladového laku. Použil som na ne Mr.softer a farbe to nerobilo žiaden problém. Je to ušetrenie práce s jednou

vrstvou laku, takže sa to hodí. Dekály sú fajn, ale predsa len sa vyskytla zrada. Na niektorých miestach okolo bočnej lišty dverí sa pod ne dostal vzduch. Prerezal som ich a miestami prešiel Softerom. Vyzeralo to OK, ale po laku sa pod ním objavili bublinky, tentoraz pevne prelakované, takže tam aj zostali. Na dekály lak (Tamiya),

potom leštenie leštidlami Lesk KPM Bratislava. Nasadenie na šasi, spätné zrkadlá, hood pins a už len na zaradenej dvojke popred foták až na policičku... Keďže Tamiya je tak super oddychovka, v tento moment sa už takmer sama otvára ďalšia krabica s modelom ...

alebo 3 dni v Anglicku

Miroslav Mariaš

TELFORD 2006

alebo ako oddychovať naplno

Deň prvý

Vstávam skoro ráno. Ranná hygiena, obliecť sa a niečo na zapitie. Metrom to trvá 15 minút zo Schumana na Gare Midi. Mam ešte pol hodinku do odchodu vlaku, tak si dávam čaj a bagetu. Eurostar odchádza o siedmej. Vo vlaku všetci spia, cesta trvá dve a pol hodiny. Tak zatváram oči a premýšľam čo ma tieto tri dni čaká. Dnes chcem vidieť Hendon a nové

priestory Hannants, poobede ma čakajú tri hodiny vlakom do Telfordu a teším sa na hotel.

O pol deviatej vystupujem na stanici Waterloo International. Ako prvé si musím vymeniť libry. Vonku je zamračené, husté mraky nevešia nič dobré. Mám kopolu času, tak sa idem prejsť k milénovému kolu, pozrieť Big Ben, St. James Park a na Trafalgar Square nastupujem

na Northern Line, ktorá ma vezie až na Colindale. V metre raňajkujem.

Do múzea RAF v Hendone je to 15 minút pešo. Oživujem spomienky z pred

8 rokov. Pred budovami je vidieť raketu Blowpipe, na stĺpoch Spitfire s Hurricaneom a rýchly čln, ktorý používala RAF. Pribudla nová budova spojená s komplexom plátenným tunelom. Za novým vchodom je strieborná maketa Spitfiru. Odkladám si veci a kabát na recepcii. Za vstupné sa neplatí.

Do prvej haly sa prichádza cez balkón. Víta ma replika Bleriota. Potom sa mi odкрýva nádherný pohľad na krásne zreštaurovaný

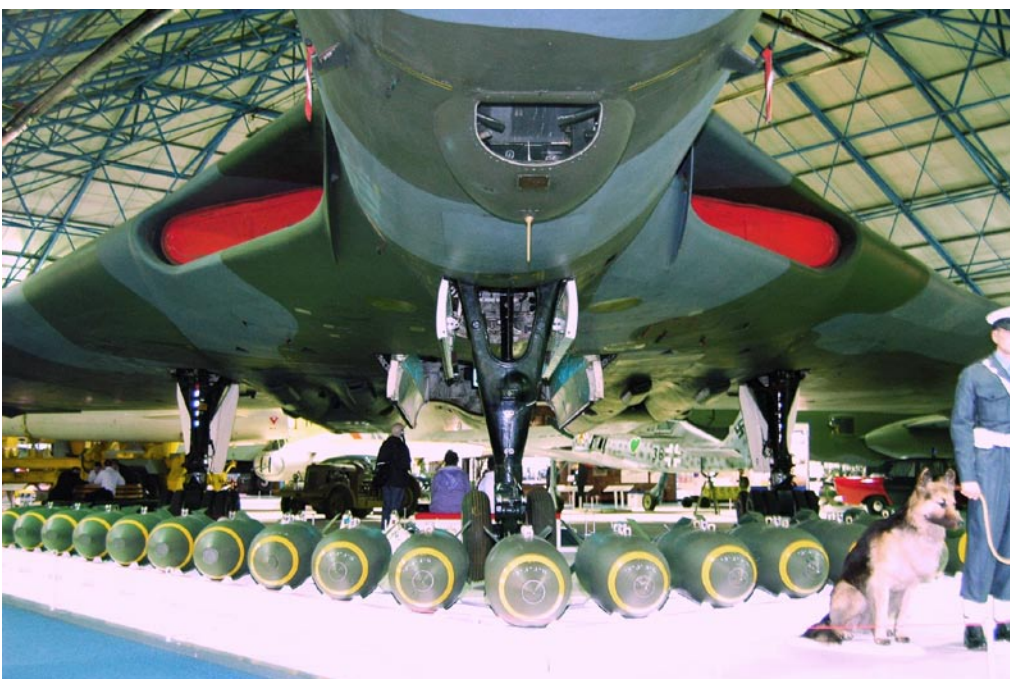

P-51D Mustang. Prechádzam sa po balkóne a snažím sa zachytiť do objektívu čo sa dá. Predsa len pohľad zvrchu na tieto stroje sa mi nenaskytne každý deň. Vo vzduchu je zavesený Sopwith Camel, Fokker DVII, medzivojnový dvojplášnik a nejaký vrtulník Sikorski z druhej vojny. Na zemi je Ki-100 (pred 8 rokmi som ju videl v Cosfode), známa Bf109G-2 Trop "čierna 6", Mosquito, Me 262A a na pylónoch je Harrier GR.3, ktorý sa zúčastnil bojových operácií na Falklandoch. Na strope visí Tempest TT.35. Predo mnou sa zrazu objavuje maketa Storm Shadow, novej zbrane, ktorú RAF použila pri oslobodení Iraku v roku 2003.

Prechádzam tunelom do druhej haly venovanej Bomber Com-

mand. Trochu prítmie, takže sa fotí veľmi zle, aj keď máte blesk. Pozerám si plášť Wellingtonu a obdivujem odvahu tých, čo v tom lietali. Plátno je celkom napnuté, takže nový Trumpeter treba zbrúsiť. V mierke 1/72 toho moc nie je vidieť. Ako som sa dozvedel neskôr, Valiant presunuli do Cosfordu. Nie je ľahké zapratať chýbajúci exponát tak veľkých rozmerov. Nasleduje kabína Victora, Lancaster, B-17, He162, dvojmiestny Fw190, Liberator tiež presunutý z Cosfordu, až končím pri Vulcane. Na krídle má veľké vystupujúce pozitívne nity ako na lokomotíve. Veľmi pekná je Blue Steel na dopravníku. Lancaster by si zaslúžil možno viac pozornosti, keďže Hasegawu mám doma. Po Lancastri nasleduje malé občerstvenie v bufete.

Mizerný výber niekoľkých sendvičov a káva. Po nej vrtulníky. Belvedere, civilná verzia Merlina, Whirlwind, Gazelle vo farbách RAF sú veľmi pekné. Objavil som Hudsona, takže všetko ide bokom. Nový model od Italeri/MPM si zaslúži dobré podklady. Ďalej je tu Beaufighter, Beaufort, Walrus a rôzne časti výzbroje Coastal Command. Pred Tornádom je vystavená laserom navádzaná bomba Paveway III. Idem smerom k obchodu, takže prechádzam okolo Thunderbolta, Warhawka, Tempesta, Typhoona, Canberry, Lightninga a starších typov ako SE.5A a Sopwith Triplane.

Obchod so suvenírmi je klasický, veľmi sa nezmenil. Majú tu knihy, časopisy, videá, a ďalšie upomienkové predmety s motívom RAF a letectva. Vonku začalo silno pršať, takže aby som sa dostal k veciam, musím prejsť naspäť celú prehladku opačným smerom.

Posledná hala je venovaná

bitke o Britániu. Hlavne ma zaujímal Fiat CR.42, Gloster Gladiator a Bf109E, keďže tieto modely mám v pláne. Okrem toho je tu Me110 v nočnej verzii, He111H, Ju88, Ju87, V-2 a veľká tma. Tie lietadlá skoro nie je vidieť. Z britských strojov je tu Blenheim IV, Defiant, už spomínaný Gladiator, Hurricane, Spitfire a v druhej hale pekne zreštaurovaný Sunderland. Ten bol však zatvorený a nedalo sa cez neho prejsť.

Z muzea si odnášam veľmi dobrý dojem. Určite sa vrátim. Len to svetlo. Bez dobrého blesku a statívu je to ťažké.

Na recepcii mi poradili, kde nájdem Hannants. Jeden z najznámejších modelárskych obchodov vôbec. Bohužiaľ v pôvodných priestoroch im neobnovili nájomnú zmluvu. Zároveň obchod je nezávislý na Hannants. Bol som zvedavý, ako sa

to prejaví na úrovni obchodu. Tušenie ma nesklamalo. Polovica tovaru z ČR a druhá ako v iných obchodoch. Už to nie je ten známy obchod, iba niečo menšie a celkom obyčajné. Škoda.

Tým som dosiahol úsporu jednej hodiny oproti plánu a chytil som skoršie Pendolino do Birminghamu. Potom prestup na lokálny vlak do Telfordu a taxíkom na hotel.

Madison Court Hotel je starobylé sídlo v lese pri jazere. Dobrá kuchyňa v starom aristokratickom štýle pri kozube, fľaška Riochy a teplá sprcha zhodili únavu. Už dávno som sa necítil tak dobre.

A to ešte tri haly plné modelov čakali na moju návštevu

(Pokračovanie nabadúce)

Anton Mizera

Dobre, poviem to rovno: Vyžívam sa vo všelijakých netradičnostiach. Modelárskych netradičnostiach.

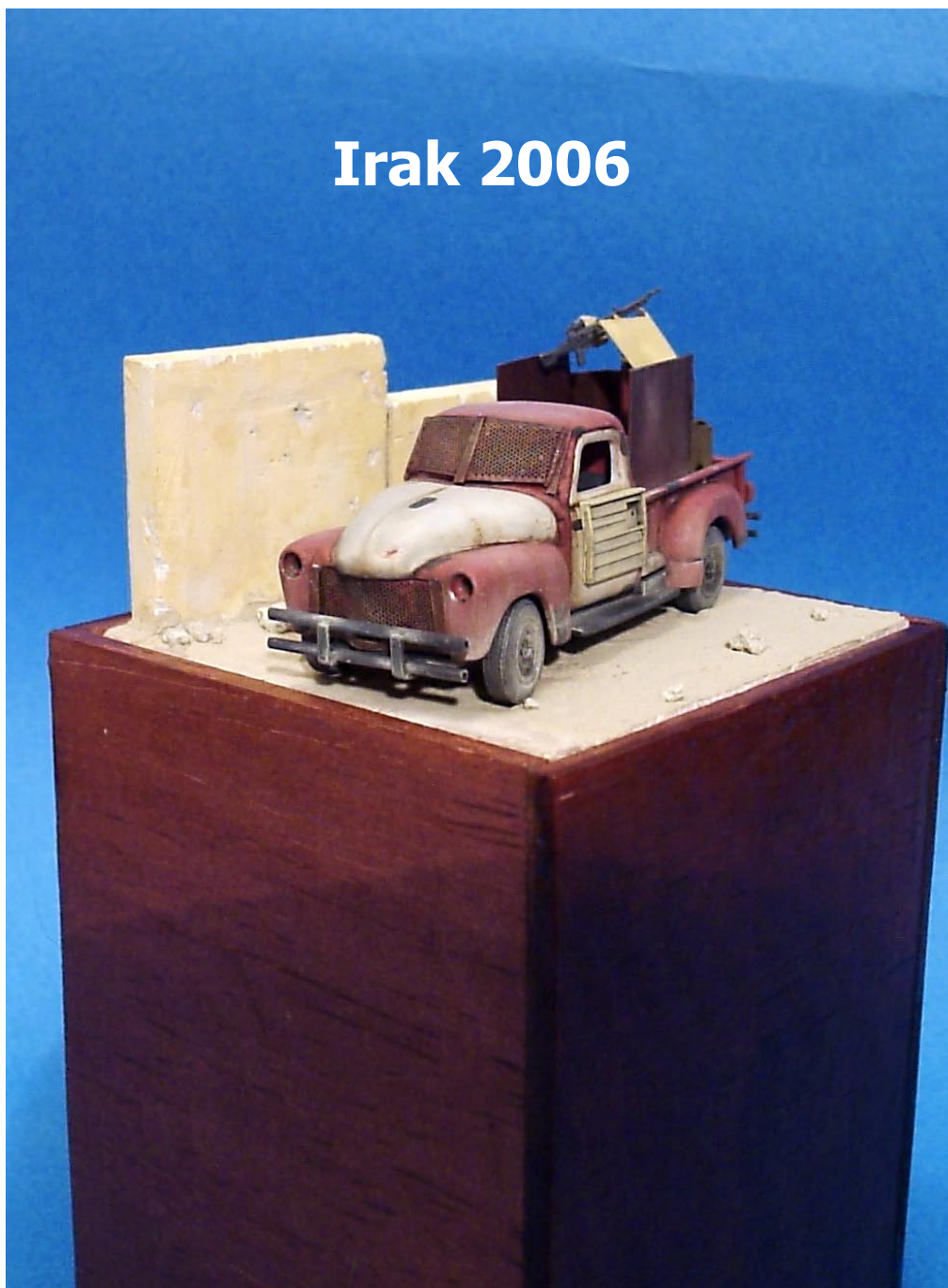
Priťahujú ma stroje, ktoré sú pre väčšinu modelárov na okraji záujmu. Preto keď mi raz kamarát víťazoslávne oznámil, že má pre mňa fotky z Iraku, na ktorých sú zachytené civilné autá upravené na sprevádzanie konvojov na cestách, zase sa vo mne napla modelárska strunka. Všetci to poznáte – v obchodoch (modelárskych) nie je nič čo by vás draplo za srdce, internet je pevný ako skala, nevydá jediná zaujímavú, alebo raritnú fotku. A vtedy to príde! Nájdete vlákno, vďaka ktorému vám zase chutí jesť a žiť, máte plnú hlavu, doma preštrúrate nasyslený archív a s kopou podkladov a obrovským elánom sa púšťate do nového, voňavého modelárskeho dobrodružstva. Napne sa modelárska strunka! Niekedy to síce nejde ako by sme chceli („Ráno to zasvietilo a do večera zhaslo“), ale neúspechy tu nebudem rozmazávať.....

Keď mi teda prišli inkriminované obrázky do emailovej schránky, fakt som valil oči. Boli na nich rôzne off-roady, Všetky rozlične pancierované prídavnými plátnami a vyzbrojené. Takže plán bol takýto: Bude to pick-up (asi čierny), na korbe bude mať pancierovú streleckú vežu (trocha vyzerá ako kadibudka). Cez obednú prestávku som z práce zaskočil k susedom do modelárskeho obchodu. Je tam veľký výber civilných áut v mojej obľúbenej mierke 1/72. Majú síce karosériu z kovu, ale veľmi pekne vyrobenú a stoja

mierne pod sto korún slovenských. Bohužiaľ ani jedno z nich sa na moju predstavu typovo nehodilo („Ráno to zasvietilo a do.....“). V zúfalstve som sa obrátil na predavača - skúseného auto modelára - o radu. Vylučovacou metódou sme sa prepracovali k Chevroletu pick-up. Predavač ma uistil, že je to Chevrolet zo sedemdesiatych rokov a ja nemám dôvod mu neveriť. Z obeda som sa teda vracal s autom, ktoré sa vymykalo všetkým mojím predstavám. Čo s ním? Ktorí zo

zhýčkaných američanov by sa ulakomil na takú starú šunku? Stačila však hodinka rozjímania v laboratóriu, hodinka hádania sa s pacientmi a už to v strojčeku (hlave) išlo: „Vojaci v nejakej zapadnutej garáži našli túto starinu, plechy síce prehnuté, ale motor vo výbornom stave, upravili si ho teda podľa svojich predstáv.“ Rozobratiekovového „angličáku“ pomocou švajčiarskeho noža bolo dielom okamihu. Moc mi toho z neho neostalo – nechal som si len karosériu, podvo-

Irak 2006

zok, pekný interiér kabíny a pneumatiky. Všetko ostatné letelo veľkým oblúkom do koša. Šťastím bolo, že karoséria nemala nalisované spätné zrkadlá, ktoré sú v takejto podobe veľmi nemodelové a hlavne sa zle odstraňujú. Doma som na chladič nasadil sieťku z leptu od Extratechu. Z rovnakého

brovky som prestriekal polo-matným syntetickým lakom a karoséria išla na 24-hodinový oddych.

Skutočné autá majú na fotkách nové nárazníky z oceľových trubiek. K slovu teda prišla obľúbená ihla „jedna-šest“ a nárazníky sú ako živé. Celý podvozok som nastriekal čiernou

som naniesol zmes spárovacej hmoty s pigmentom svetlý prach od CMK. Ešte som sem-tam zatlačil kamienky z mačacieho steliva (čo by som bez tých mačiek robil?). Pri skusmom priložení nezlepeného modelu sa mi to zdalo akosi málo, preto som zo sádry odlial betónovú stenu. Trochu na nej zapracoval zub času v podobe môjho skalpelu. K podložke som ju pripevnil pomocou zapustených kancelárskych spiniek. Balzu som namoril a pretrel lakom na parkety.

Keď na karosérii poriadne preschol lak (je to dôležité!), napustil som do spar riedenú olejovú farbu. Nasledoval matný akrylový lak a dry-brush, trochu pigmentov na zaprášenie (akože auto už má niečo za sebou). Pridal som ešte nejakú bagáž od Goffy model. Ešte som ochipoval niektoré miesta na karosérii. Zostávalo už len pridať výzbroj. Nejaká mi ostalo z hummerov od Dragonu - mal som vystarané. Pancierový štít však bol príliš hrubý, výroba nového mi našťastie nezabrala veľa času.

Táááááák, model som prilepil k podložke a HOTOVO!

Jedna malá oddychovka, za pár korún som získal prinajmenšom zaujímavý model.

Adrian Monk, teda vlastne pardon:

DOKTOR vlastnou rukou

materiálu som vyrobil ochranu predného skla, ktorej rám je z 0,1 mm plastovej doštičky. Z tej som vyrobil aj pancier chrániaci strelca na korbe. Plastovou niťou naleptanou lepidlom som znázornil zvary plechov a celok odložil na bok. Na stojan na guľomet sa perfektne hodila injekčná ihla hrúbky 1,6mm – šup tam s ňou!

Disky kolies som vymenil za obyčajnejšie, starý vrak predsa nemôže mať naleštené disky!

Aby som umocnil dojem naozaj starého auta, odlíšil som dvere a kapotu motora nastriekaním bielou farbou s malinkou kvapkou šedej. Po zaschnutí som tieto partie zamaskoval páskou a zvyšok auta som nastriekal veľmi zosvetlenou červenou, skoro až ružovou. Väčšie plochy som ešte zvýraznil zosvetlenou farbou a vyblednutie od slnka bolo podľa môjho gusta. Hum-

farbou a nechal tak. Pneumatiky som ešte pretrel svetlou šedou a už som to naozaj nechal tak.

Aby sa mi práca trochu pohla, začal som pripravovať podstavec. Nie príliš veľký, ale podľa Jezevčíkových rád (Španielska škola Modeláre) dosť vysoký, aby bolo malé autíčko pekne na očiach. Z 3mm balzy som zlepil asi 20cm vysoký hranol, do ktorého som vyrezal štvorec z penového polystyrénu. Na ten

Dewoitne D-520

Tomáš Juriga

Model lietadla D-520 som mal vo svojej zásobe nepostavených modelov už dávnejšie. Jedná sa o kvalitnú a prepracovanú stavebnicu, ktorej 2 rámčeky s negatívne rytými dielmi tvoria základ pre predlohu slávneho francúzskeho stíhača z druhej svetovej vojny. Okrem toho je súčasťou stavebnice aj nádherne číry prekryt kabíny a dekály spolu s návodom.

Tamiya 1:48

Doplňky: Aires kokpit set, kovové diely Eduard, maskovacia fólia Eduard, dekály Aeromaster

Akonáhle sa na trhu objavil resinový kokpit od firmy Aires, neváhal som a pustil som sa do stavby. Model som prenitoval podľa výkresu, ktorý som našiel doma v PC. Po znázornení radov nitov som do trupu vlepil polovicu kokpitu. Musím podotknúť, že pasovali bez akýchkoľvek problémov. Hotovú zástavbu (bočnice spolu s vaňou) som nastriekal šedo – čiernou farbou Tamiya a zalakoval. Po vymaľovaní detailov kokpitu farbami Valejjo som naniesol patinu olejovými farbami a celok zalakoval. Pred záverečným lakom kokpitu som ešte urobil

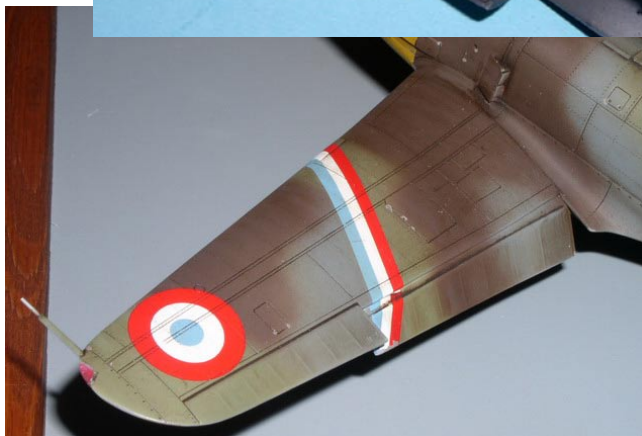
jemný drybrush bielo – šedou farbou.

Po zlepení trupu a krídel som si vyrobil z priehľadného plastiku nové pozičné svetlá a z injekčných ihli som si vyrobil pitotku. Trup a krídla sa mi podarilo zlepiť absolútne bez problémov, padli krásne do seba. Musím podotknúť, že už dlho som nezostavoval tak presný model. D-520 bola absolútne bez tmelenia.

Na rad prišlo striekanie modelu a záverečná patina. Ako zvyčajne, aj teraz som model nastriekal

špičkovými akrylovými farbami Aeromaster. Kamufláž som zvolil taktiež od spomínanej firmy, priamo z ich dekálového aršíku. Lesklý lak som použil od firmy Tamiya a dekály boli nanesené pomocou vodičiek Aeromaster. Patina bola vytvorená a naznačená olejovými farbami Winstor & Newton, riedenými terpentínom. Nakoniec som model umiestnil na doma zhotovenú podložku.

Stavba modelu mi zabrala približne jeden týždeň. Presne takto si predstavujem modelárstvo.

Nebojte sa chrobákov

Stanislav Keveš

Vo výrobnom programe spoločnosti Heller sa nachádzali zaujímavé modely hmyzu v inverznej mierke. Teda nie zmenšené, ale výrazne zväčšené.

Model bol samozrejme zjednodušený, aby nepôsobil hororovo, pretože jednou z výrazných cieľových skupín sú deti, teda začínajúci alebo príležitostní detskí modelári.

Keďže moja dcéra, vtedy škôlkárka, sa občas zaujímala o moju modelársku činnosť, rozhodol som sa zaobstarať model lienky. Dcéra ho dostala pod stromček a potešila sa.

Hneď sme sa pustili do lepenia. Samozrejme, ako to už býva, model nebol rýchlo hotový, pretože obdobia eufórie striedali obdobia nezáujmu. Tak to už pri deťoch býva.

Oddelenie dielov od rámčiek som pre nevyhnutnosť práce s ostrými predmetmi vykonal sám, dcéru však zaujalo začistenie zvyškov prebrúsením, ktoré zvládla úplne sama.

Zlepiť diely sme zvládli spolu, použitím sekundového lepidla.

Nastala fáza farbenia. Dcéru práca so striekacou

pištoľou vôbec nezaujala, zato štetcom a čiernou farbou zvládla nafarbenie brucha a končatín lienky úplne bez problémov, úmerne jej veku.

Keďže výlisky boli z červeného plastu, krovky sme nefarbili, len som ich preleštil Silichromom.

Posledným krokom boli dekály na hlave a krovkách.

Táto činnosť býva pre deti asi najzaujímavejšia.

„Nálepky“ dcéra úspešne umiestnila, zostalo ich len trochu vyrovnať.

Záverečné pretretie octom (namiesto dekálových roztokov) zvládla dcéra opäť sama.

Druhým modelom bol nosorožtek. Tam som dcéru ponechal viac vlastnej aktivity. Ale o tom nabudúce.

Branislav Lukačovič

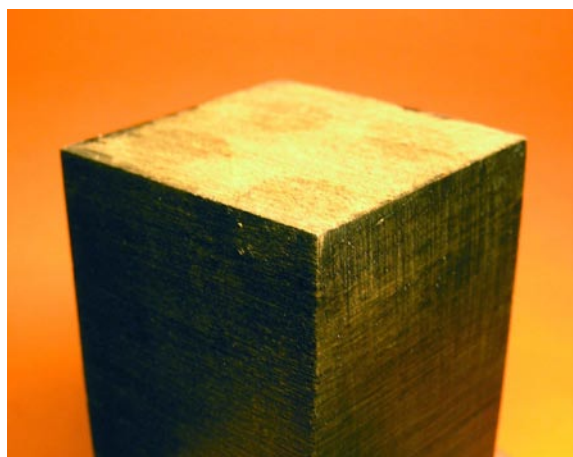
Chcel by som Vám priblížiť rýchle, ale hlavne jednoduché vytváranie terénov, ktoré zvládne aj úplný začiatočník.

Na podstavec potrebujeme:

- 1. stierková omietka**
- 2. zopár kamienkov**
- 3. posyp (jemný piesok, jemná hlina...)**
- 4. statickú trávu**
- 5. kúsky machu, časti rastlín, vetvičky**
- 6. sekundové lepidlo**
- 7. farby**
- 8. a nemôžeme zabudnúť na samotnú podložku, či podstavec na ktorom terén mienime vytvoriť**

Najprv na samotný podstavec nanesieme vrstvu stierkovej omietky do približne požadovaného tvaru. Pokiaľ nie je daná hmota zaschnutá (čím menej tým lepšie), poukladáme do nej jednotlivé kamienky a

posypeme posypom, popritláčame ich, aby sa jednotlivé časti spojili. Nadbytočný posyp strasieme.

Nafarbíme terén.

Celý povrch pretrieme hnedou farbou (základ), ktorú rozriedime viac ako je obvyklé. Už pri prvom nátere chceme dostať určitý spôsob tieňovania. Ako základ môžeme použiť syntetickú, akrylovú farbu, ale pokojne aj vodovky či tempery. (11.) Nasleduje zvýraznenie jednotlivých výškových rozdielov. Ja na túto časť používam olejové farby, ale použiť sa dajú aj farby, ktorými sme robili základ.

Ako prvú si pripravíme farbu tmavšieho odtieňa, ako sme použili na základ a rozriedime ju takmer na vodu. Túto následne nanášame na miesta položené hlbšie. Ak sme danú časť zvládli a zdá sa nám terén aj napriek tomu jednotvárný, použijeme aj iné odtiene hnedej. Povrch nepravidelne natrieme rozriedenými farbami (niečo ako filtre). Po takto pripravenom povrchu môžeme pristúpiť k najviac zvýrazňujúcej časti maľovania

terénu, ktorým je suchý štetec. Na túto časť použijeme, ako je to zvykom, hustejšiu farbu, ktorú namiešame bledšiu ako je samotný základ a nanášame na povrch terénu pomocou štetca tak, aby sme na štetci nemali veľkú vrstvu farby. Nadbytočnú farbu pred natieraním otrieme o servítku a až potom nanášame na terén. Daný postup môžeme použiť viackrát vždy s iným odtieňom zosvetlenia, či odtieňom hnedej, pričom by

sme sa mali držať dvoch zásad : ak používame viacero odtieňov hnedej farby, tak sa snažíme

natierať terén nerovnomerne, aby výsledné zosvetlenie nebolo jednotvárne. Druhá zásada

je, že zosvetľujeme viac častí, ktoré sa nachádzajú vyššie.

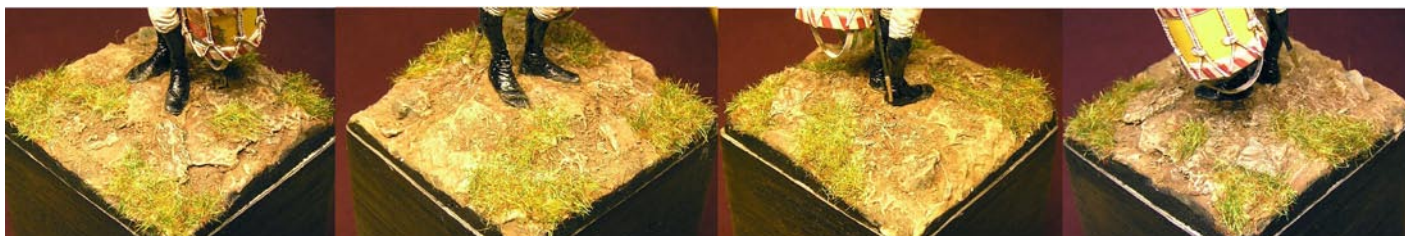

Mŕtvy terén môžeme oživiť pomocou rastlín, alebo trávy. Ako základnú surovinu na ňu použijeme statickú trávu, ktorá je ľahko zohnateľný artikel medzi. Snažíme sa o nerovnomernosť

a môžeme nimi zakrývať nedostatky (napríklad praskliny vzniknuté pri schnutí stierkovej hmoty).

Na miesto kde chceme mať trávu dáme sekundové lepidlo, naňho

dáme kôpku statickej trávy a jemne pritlačíme, nadbytočnú časť statickej stravy strasieme, či odfúkame.

Takto pripravené jednotlivé trávnaté časti natrieme tmavšou zelenou farbou (syntetická, alebo akrylová) a necháme vyschnúť. Nakoniec použijeme znova suchý štetec. Môžeme

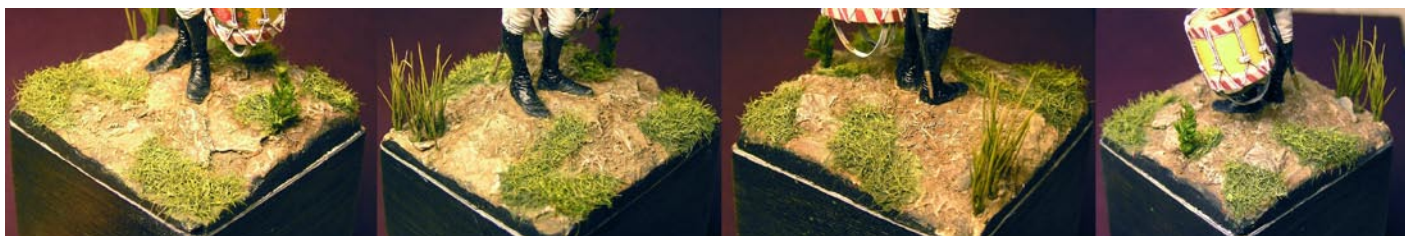
použiť zelenú farbu a zosvetlenú žltú, bledú hnedú a bielu (bielu používajte veľmi opatrne).

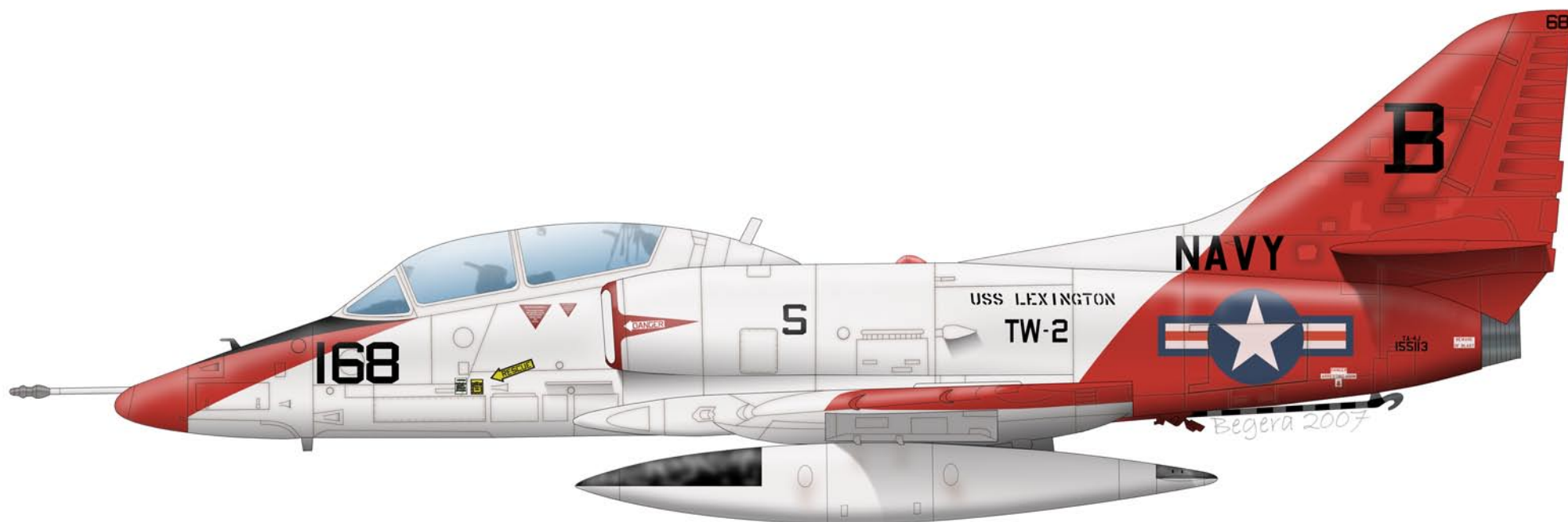
V prípade že by sme chceli použiť na ozvláštnenie mach, alebo jednotlivé časti nejakej suchej

rastliny, stačí ju na podstavec nalepiť a postupovať rovnako ako pri tráve ale odporúčam o niečo zmeniť odtieň zelenej.

Hotový podstavec

MCDONNELL DOUGLAS TA-4J SKYHAWK

MDD TA-4J SKYHAWK VÝROBNÉHO ČÍSLA 155113, S OZNAČENÍM B-168
PRIDELENÝ VÝCVIKOVEJ LETKE TW-2 A PÔSOBIACI Z POMOCNEJ
VÝCVIKOVEJ LIETADLOVEJ LODE USS LEXINGTON (AVT 16)

SKYHAWK BUNO 155113, B-168, FROM TRAINING WING 2 (TW-2)
WHILW ON DEPLOYMENT ON THE AUXILIARY AIRCRAFT LANDING
TRAINING SHIP USS LEXINGTON (AVT 16)

Ako sa chrániť pri striekaní

Striekanie je nepochybne jeden z najkvalitnejších spôsobov nanášania farieb. Má však aj svoje negatívne stránky. Dýchanie v priestore, v ktorom sa strieka, je veľmi nebezpečné a to z dvoch dôvodov. Striekaním rozprášená farba vo vzduchu pomerne rýchlo zasychá a vytvára jemný prach, ktorý sa potom usadzuje v pľúcach. A riedidlá nám zase dráždia sliznice, pokiaľ nepoužívame akrylové farby a neriedime farby čistou vodou.

Takže ako sa môžeme chrániť?

Najjednoduchšia ochrana je maska (respirátor) na tvár, ktorá nás ochráni len proti mechanickým nečistotám. Pracuje tak, že vzduch vdychujeme cez mikrofilter a vydychujeme cez stredový ventil. Táto maska nás chráni proti prachu aj pri iných činnostiach napríklad pri intenzívnom brúsení. Takáto maska je investícia cca 100Sk. Tento model je jeden z kvalitnejších, má aj spätný ventil. Existujú aj jednoduchšie bez neho.

Polomaska od firmy 3M.

Okrem ochrany pred mechanickými nečistotami chráni aj pred výparmi organických rozpúšťadiel.

V strede sa nachádza výduchový ventil a po bokoch dva nasávacie ventily na ktoré sa nasadí dvojica filtrov.

Zanesenie filtra je veľmi zreteľné, takto vyzerá maska po nastriekaní štyroch modelov U-2 v 1/72 čiernou farbou.

Až ma desí predstava, že takto mohli vyzerat' moje pľúca.

Polomaska sa skladá z týchto častí. Samotné telo polomasky a dvojica filtrov.

Telo polomasky bez nasadených filtrov spredu.

Ako sa chrániť pri striekaní

Filter na ochranu proti organickým rozpúšťadlám funguje na princípe nasávania vzduchu cez kapsule s aktívnym uhlím. Aktívne uhlie pohltí molekuly organických rozpúšťadiel cez filter takto prejde len čistý vzduch. tento filter má výrobcom udávanú životnosť 6 mesiacov po rozbalení. Určite je to myslené pri prevádzke masky 8 hodín denne v skutočne náročnom prostredí. Avšak pokiaľ pri dýchaní necítite smrad riedidla nie je dôvod na jeho výmenu. Na obrázku vidíte poskladanú sadu filtrov, pripravenú na nasadenie na polomasku.

Filtre sa uchytávajú na polomasku pomocou bajonetu.

A koľko celá táto ochrana stojí?
Prvotná investícia je cca 1400Sk,
výmenné diely po zanesení stoja:
sada mechanických filtrov cca 100Sk
sada filtrov proti organickým rozpúšťadlám cca 400Sk

Upozornenie:

Masku si prosím skladajte z tváre až po opustení miestnosti, v ktorej ste striekali. V opačnom prípade Vám hrozí, ako to vtipne povedal nemenovaný kolega z klubu, poriadna GUNZE FACKA.

Samotný filter sa skladá z filtra na ochranu proti organickým rozpúšťadlám, mechanického filtra a krytky. Jednotlivé filtre je možné podľa potreby vymeniť. Najskôr sa samozrejme zanesie mechanický filter.

Skladovanie filtrov je najlepšie v uzavretom sáčku, tak aby filter s aktívnym uhlím zbytočne nepracoval a nezanášal sa.

V balení je priložený sáčok, do ktorého vojde celá maska s nasadenými filterami.

A výsledok?

Boli som príjemne prekvapení, ako to naozaj všetko účinne funguje.

A pri striekaní sa dá aj normálne dýchať.

Záver: Jednoznačne doporučujeme.

Vladimír Adame

Custom Chopper Bone Daddy

Výrobca: Revell (USA)

Mierka: 1/12

Rok: 2006

Hneď, ako som sa dozvedel, že Revell (USA) má v pláne vydať sériu Custom Chopper, bol som maximálne nadšený. Až do vydania neboli známe žiadne podrobnosti, ani len fotky. Všetko, čo bolo dostupné, bola jedna kresba divokého choppera. Dnes sú už 4 modely v predaji (na americkom trhu) a ďalšie dva sú pripravené na jar tohto roku. Dva modely zo série má v pláne na rok 2007 vydať aj Revell Germany pre európsky trh.

Modely sú si už na pohľad dosť podobné. Každá stavebnica má na výber z dvoch druhov nádrží, dva typy kolies a dva druhy výfukov. Všetky pasujú na rám, takže sa dá postaviť „custom“ stroj. Viac modelov v sérii zvyšuje počet možných

kombinácii, aj keď reálne sa niektoré typy opakujú. Každý model má doplnky, ktoré umožňujú postaviť tzv. tematický stroj, ako je znázornené na krabici. Hneď od začiatku predaja sa séria stala populárna a množstvo modelárov stavia svoje špeciálne motorky. Zadovážil som si dva kusy zo série, aby som sa na ne pozrel bližšie s tým, že ak ma zaujmu, doplním si celú sériu. Z krabice

vypadlo veľa rámciekov, v ktorých je ale menej dielov. Zjavne je takto ľahšie zostavovať obsah krabíc, a to aj s výhľadom do budúcnosti. Diely vyzerajú na pohľad jednoducho. Plast je klasický, americký (samozrejme, nie je to plast z USA, Revell USA (Monogram) vyrába stavebnice v Číne). Pochromované diely sú síce pekné, avšak majú výrazne deliace roviny, a hrubšie náliatky – opäť klasika Revell.

Celkovo hodnotím stavebnice ako značne zjednodušené, čo je pre mňa sklamaním. Pre kvalitne postavený model by sa hodili značné modelárske zručnosti a skúsenosti, plus výroba viacerých detailov, ktoré v stavebnici chýbajú, alebo sú úplne vynechané. Na druhej strane je to jediná dostupná alternatíva pre „chopper pozitívnych“ modelárov.

Po dôkladnom prezretí stavebníc konštatujem, že zatiaľ mi budú pravdepodobne stačiť tieto dva kusy.

Ronald Kvarta

Vetroň LS-8a/18

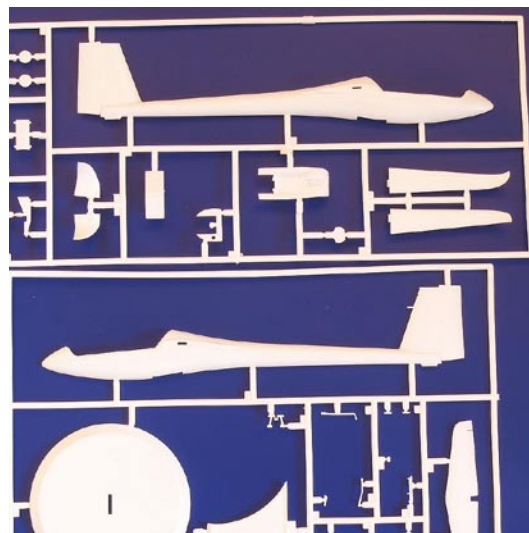
Výrobca: Revell

Mierka: 1/32

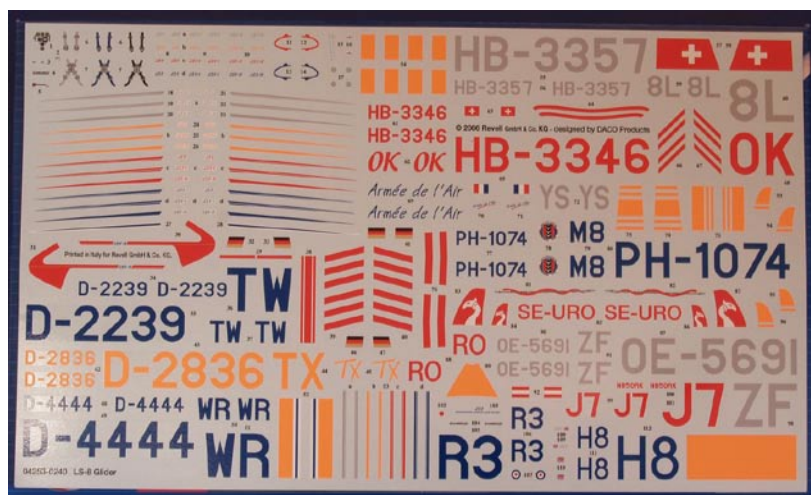
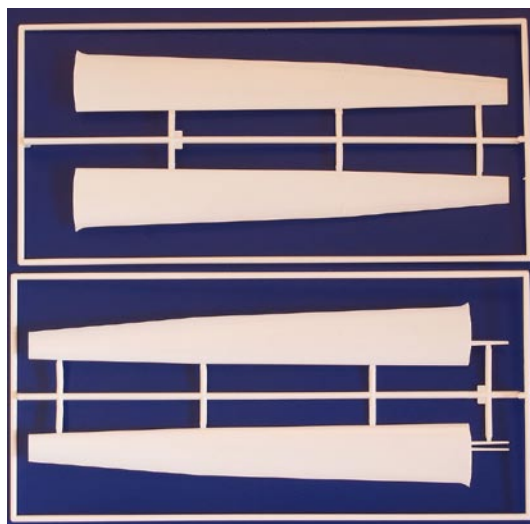
Rok: 2007

Ďalšia zo skutočných novínok Revellu v tomto roku.
Možnosť postavenia dvoch verzií LS-8a s 15m rozpätím
alebo LS-8-18 s 18m rozpätím.
Prekrásne výlisky s negatívnym rytím.
Možnosť postavenia modelu s vysunutým alebo zatiah-
nutým podvozkom na stojane.
Stojan je súčasťou výliskov.
Kabína krásne číra, možnosť prilepenia v otvorenom
alebo zavretom stave
Dekálový arch veľkosti 34x20cm s možnosťou postave-
nia 12 dekálových verzií vetroňov lietajúcich v 8 kra-
jinách.

Vladimír Adame

KPMBRATISLAVA
NAKUPUJE NA

modelshop

www.modelshop.sk

RF-4E Phantom „Tigermeet“

Výrobca: Revell
Mierka: 1/72
Rok: 2007

Jednou z prvých tohtoročných noviniek nemeckého výrobcu modelov je stavebnica RF-4E Phantom v mierke 1/72. Nejedná sa však o úplnú novotu (formy z roku 1997), ale o prebal s novými dekálmi, na ktoré upozorňuje dodatok „Tigermeet“

Fantómy od Revella sa radia k tomu najlepšiemu z jeho produkcie. Model sa kvalitou vyrovnáva stavebniciam Hasegawy, v niektorých aspektoch ich aj prevyšuje. Za zmienku stoja jemne vyznačené linky paneláže s rýchlopínacími na prístupových paneloch, nádherné a z viacerých dielov stvárnené sedadlá posádky spolu s pekným interiérom kabíny, dostatočne hlboké podvozkové šachty, či pneumatiky zaťažené váhou

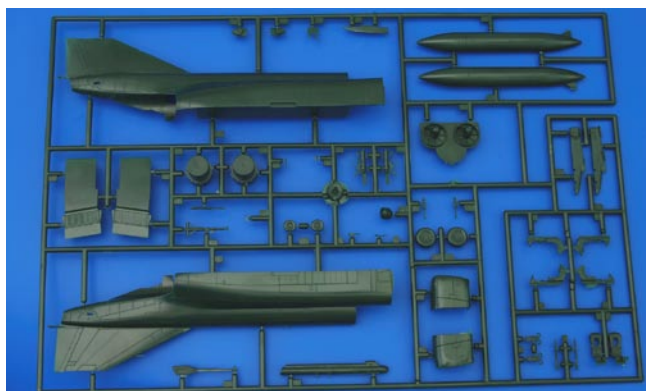
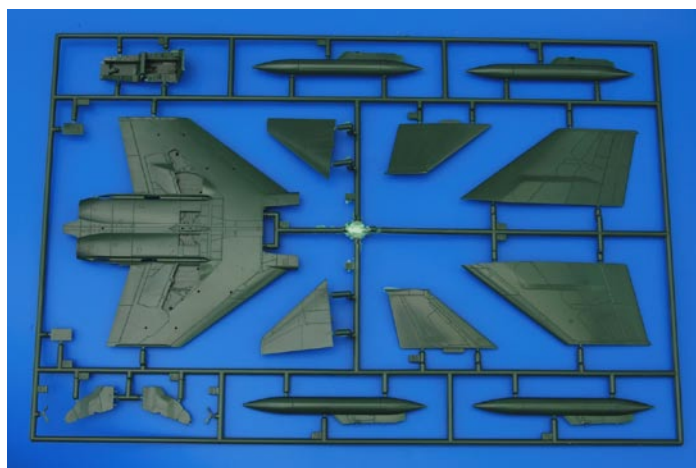
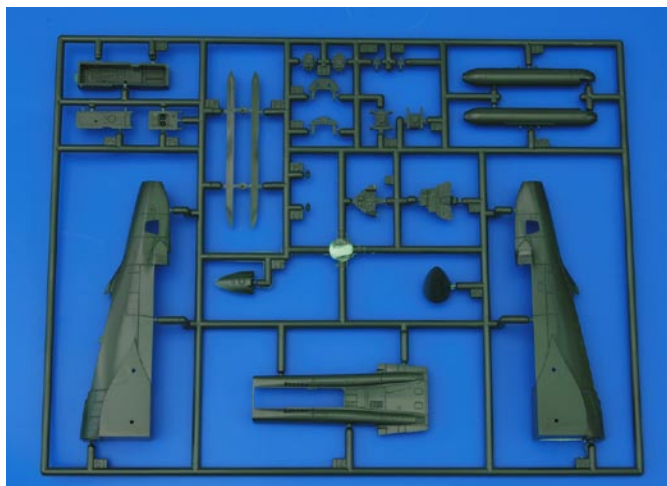
lietadla. Diely prieskumnej verzie RF sú riešené samostatným rámčekom. Keďže sa jedná o „dekálovú“ novinku, sú práve ony tým, čo nás bude najviac zaujímať. Už samotný fakt, že sú navrhnuté firmou DACO v spolupráci s publikačnou spoločnosťou AirDoc, dáva najavo, že okrem perfektnej zhody zo vzorom sa dá očakávať i výborná kooperácia s modelom. Vzhľadom na ich veľkosť (list sa len tak-tak zmestí do škatule) budú i tak vyžadovať isté skúse-

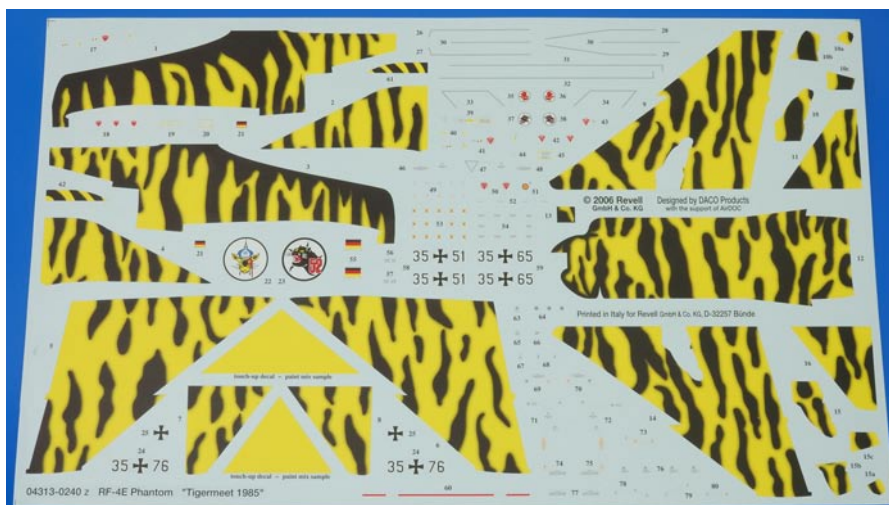
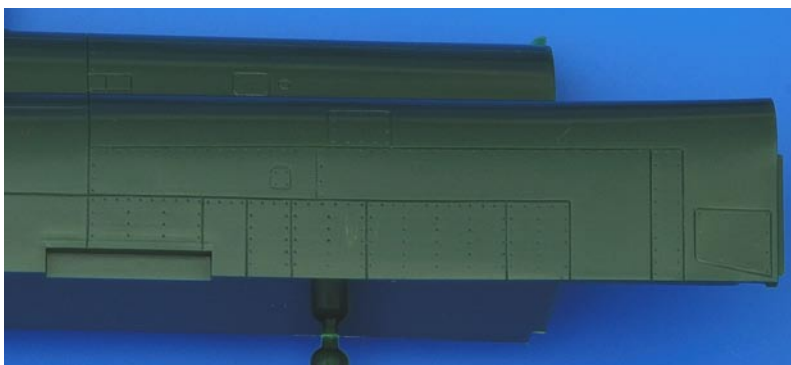
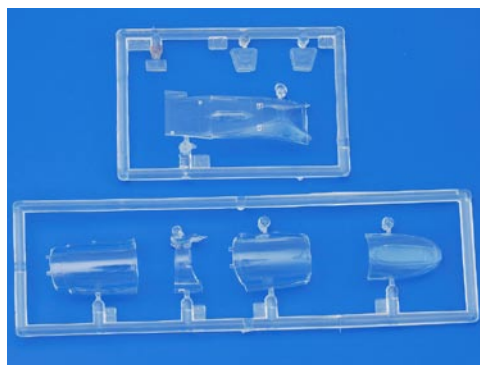
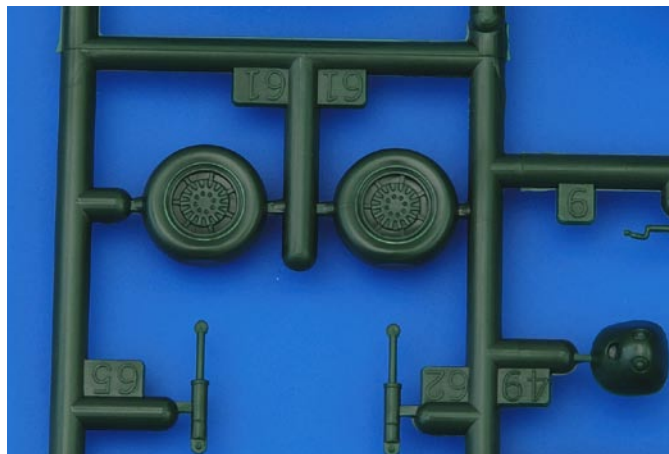
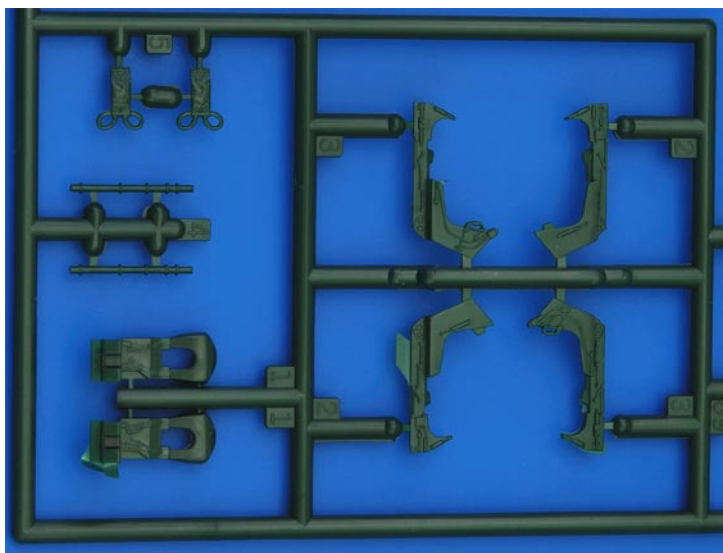
nosti a úsilie, preto nádherný stroj zo stretnutia tigrích letiek v roku 1985 neodporúčam pre začiatočníkov. Pre nich ale dobre poslúžia ďalšie dve možnosti sfarbenia – AG 52 Tigermeet 1986 a AG 51 Immelmann

Hodnotenie: 5 hviezdíček

Za poskytnutú vzorku ďakujem svojej peňaženke.

Vlado Begera

**Chcete mať článok
v našom magazíne?**

NAPIŠTE NÁM!

magazin@kpmbratislava.sk

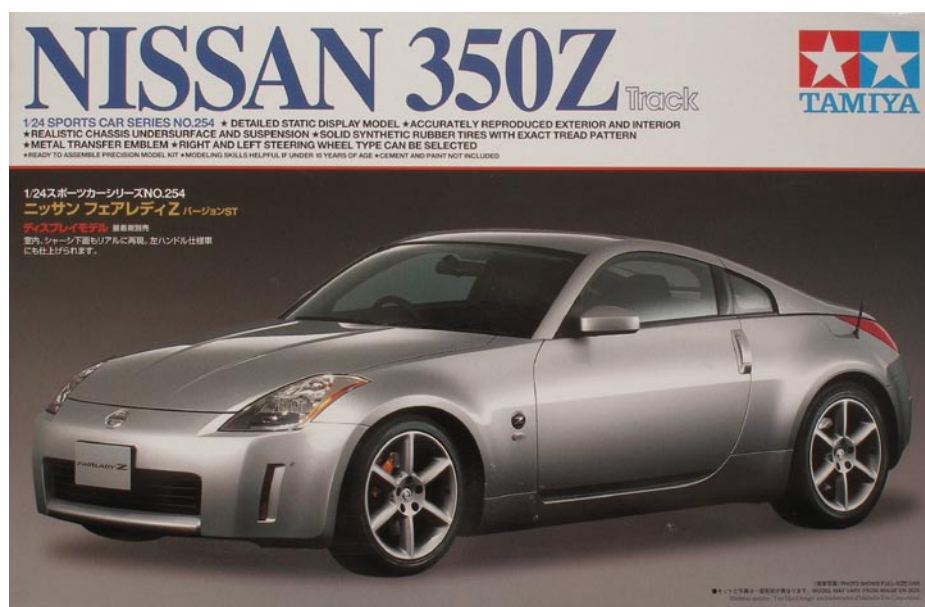
Nissan 350Z

Výrobca: Tamiya

Mierka: 1/24

Rok: 2002

Nedávno mi dorazila krabica s modelom, ktorý má u mňa obľúbenosť 2. stupňa. Druhého preto, pretože jednak Nissan 350Z sa mi mimoriadne páči a jednak preto, pretože obľubujem stavebnice Tamiya (a kto nie, že). Navyše ide o auto, ktoré je ako jedno z mála, ktorých modely zvyknem robiť, je možné bežne vidieť naživo. Ide o stavebnicu pomerne novú (nakoniec ako aj jej predloha). To sa prejavuje na kvalite výlis- kov a detailoch na nich, ktoré sú (ako je už zvykom) ešte lepšie ako dobré. Na výber je pravo, ale i ľavostranné riadenie, čo poteší. Nechýbajú metal trans-

fers so znakmi nissan, červené „sklá“ svetiel sú z červeného priesvitného plastu (netreba ich už dofarbovať), zaujímavosť sú riešené žlté, predné smerovky (aj tie sú z farebného priesvitného plastu). Pneumatiky sú absolútne bezchybné. V podstate jediný problém je výber

farby karosérie, pretože viacero z nich je „sexy“. Minule ma na ulici veľmi upútal tento voz v modrej farbe (daytona blue), takže pre mňa je rozhodnuté.

Ronald Kvarta

C-160 Transall

Výrobca: Revell

Mierka: 1/72

Rok: 2006

Ďalšia zo skutočných novinek Revellu v minulom roku.

Prekrásne výlisky s negatívnym rytím.

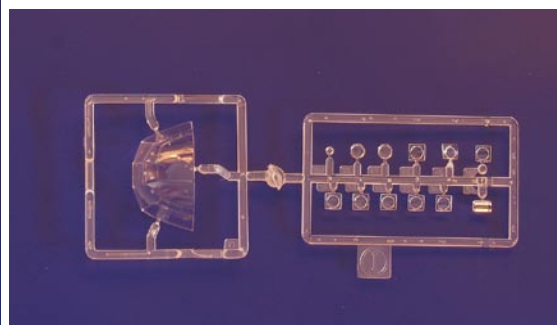
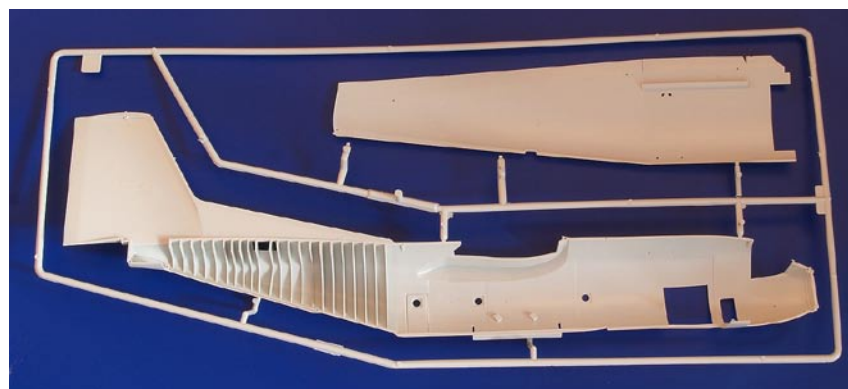
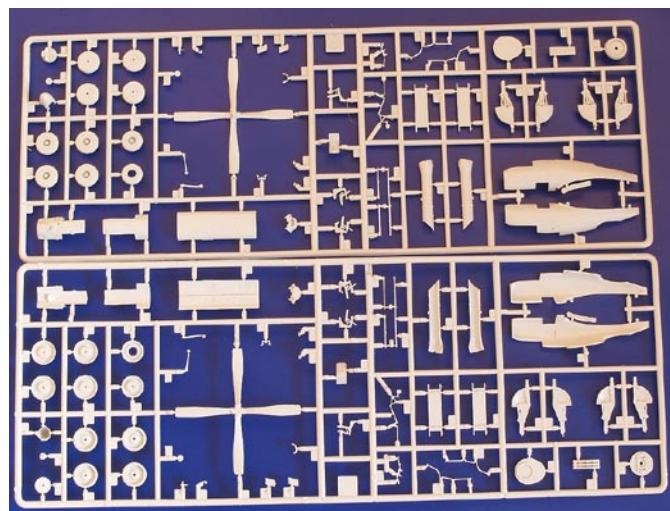
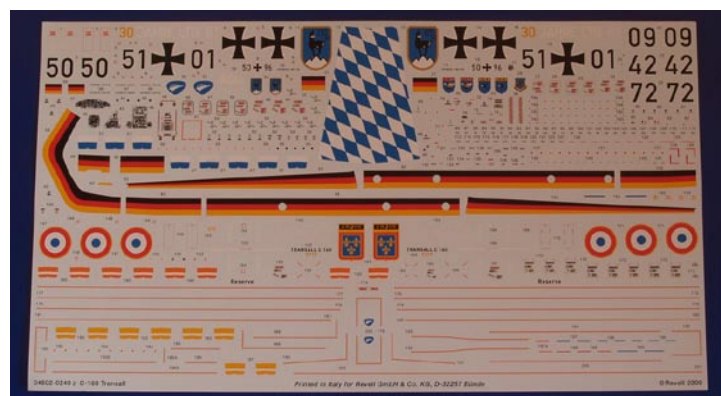
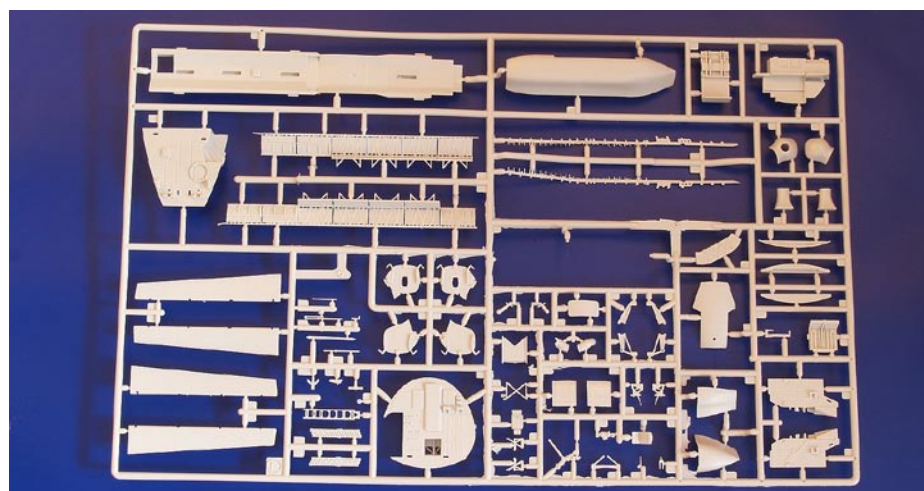
Prekrásne spracované vnútro nákladového priestoru.

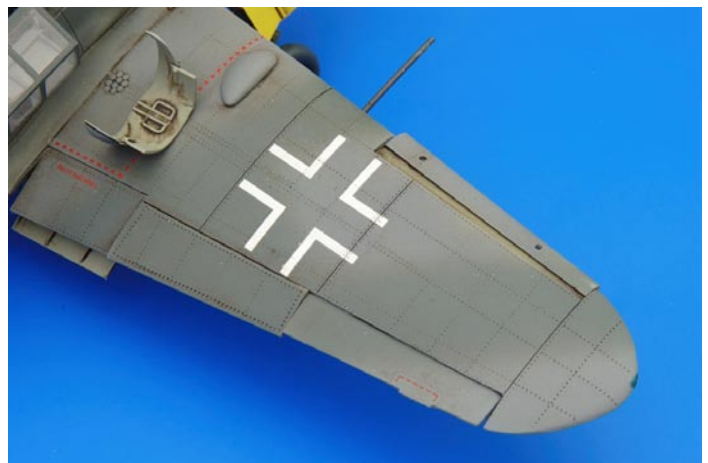
Možnosť postavenia modelu s vysunutým alebo zatiahnutým podvozkom, s otvorenou alebo zavretou nákladovou rampou.

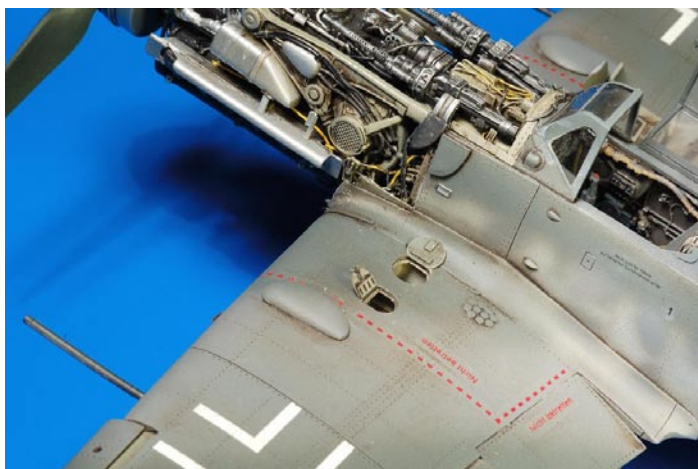
Kabína krásne číra.

Dekálový arch veľkosti neuveriteľných 41x23cm s možnosťou postavenia 4 dekálových verzií lietadiel v nemeckom letectve vrátane výročnej a 1 verzie francúzskeho letectva.

Vladimír Adame

Ste z Bratislavy a okolia?

Hľadáte ľudí s podobným koníčkom?

Príďte nás pozrieť!

www.kpmb Bratislava.sk

V JEDNODUCHOSTI JE KRÁSA...

modelárske pomôcky a výrobky KPM Bratislava

BRÚSIDLO FLEX-I-FLEX

MASKOVACIA "KABUKI" PÁSKA

LEŠTIDLÁ

OHÝBAČKY PLECHOV - U PROFILOV

**VYSOKO LESKLÉ SAMOLEPIACE
FÓLIE - ZLATÁ A CHRÓMOVÁ**

LETISKOVÉ PLOCHY Z PLASTU

PODROBNÉ INFORMÁCIE O TÝCHTO PRODUKTOCH A ICH
VYUŽITÍ NÁJDETE NA STRÁNKACH WWW.KPMBRATISLAVA.SK
ZAKÚPIŤ ICH MÔŽETE NA MODELÁRSKÝCH SÚŤAŽIACH.
OBJEDNÁVKY A INFO: TOOLS@KPMBRATISLAVA.SK

PÁČIL SA VÁM NÁŠ MAGAZÍN?

ALEBO NEPÁČIL?

MÁTE OTÁZKY?

NÁPADY?

POSTREHY?

NAPÍŠTE NÁM!

magazin@kpmbratislava.sk